ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สกส. 25 /2562
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
ที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ตามที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีการประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันดอกเบี้ยและประกอบกิจการอื่น โดยยึดหลักการการค้าและการร่วมลงทุนเป็นหลักตามหลักการของศาสนาอิสลาม เช่น หลักการซื้อขาย (Murabahah) หลักการร่วมลงทุนที่เน้นการร่วมบริหาร (Musharakah) หลักการร่วมทุน (Mudarabah) และหลักการเช่า (Ijarah) เป็นต้น ซึ่งจัดได้ว่าเป็นธุรกิจทางการเงินรูปแบบหนึ่งที่มีการเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ฝากเงิน ผู้ขอสินเชื่อ ผู้ลงทุน และคู่ค้าตามหลักการของศาสนาอิสลาม

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการให้บริการทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลามมีลักษณะธุรกรรมที่แตกต่างจากการให้บริการทางการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปที่ผูกพันกับดอกเบี้ย ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยและประกอบกิจการอื่นตามหลักการของศาสนาอิสลามเป็นการเฉพาะ โดยยึดหลักการในการกำกับดูแลเช่นเดียวกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป และกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมบางประการ เช่น ด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้เหมาะสมกับการประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลามอันจะเป็นการส่งเสริมให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนมีความสอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างความมีเสถียรภาพในการดำเนินธุรกิจซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงในระยะยาว และความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ในการออกประกาศฉบับนี้เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีการปรับปรุงสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ได้แก่ การเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเกี่ยวกับช่องทางการให้บริการทางการเงิน หลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน การรวมหลักเกณฑ์ว่าด้วยธรรมาภิบาลและอำนาจหน้าที่ของกรรมการ และการรวมประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส. 19/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 9/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2560 มาประมวลให้อยู่ในฉบับเดียวกัน

สกสป40-กส10002-2562090 2

กส100	วันที่ 2 ก.ย. 2562

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจเฉพาะธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยและประกอบกิจการอื่นตามหลักการของศาสนาอิสลามให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 19/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 9/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2560

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

“ธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม” หมายความว่า ธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ยและการประกอบธุรกิจอื่นตามหลักการของศาสนาอิสลาม

5.2 หลักการกำกับดูแล

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจเฉพาะธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อใช้บังคับกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยโดยยึดหลักการการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป แต่มีการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมบางประการเพื่อให้เหมาะสมกับการประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม

5.3 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล

5.3.1 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีระบบบริหารจัดการและธรรมาภิบาลที่ดีเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป โดยให้นำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(1) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้นให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(1.1) องค์ประกอบของคณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย กฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กฎหมายอื่น หรือหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(1.2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้รวมถึงการกำหนดนโยบาย และมีความรับผิดชอบการดูแลให้มีกระบวนการบริหารจัดการ และระบบการติดตามตรวจสอบที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าการประกอบธุรกิจเป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม

(1.3) ให้มีคณะกรรมการชุดย่อยเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป และควรจัดให้มีคณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งมีองค์ประกอบ คุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ควรพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับหลักการด้านศาสนาอิสลาม หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม

(1.4) บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ควรรวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

(1.4.1) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งรวมถึงนโยบาย ระเบียบ คู่มือและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตลอดจนรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการที่เหมาะสมเพื่อให้มั่นใจว่าการประกอบธุรกิจจะไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม

(1.4.2) เสนอแนะให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีระบบการกำกับดูแลกิจการและการตรวจสอบการปฏิบัติการ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการของศาสนาอิสลามที่เหมาะสม และมีประสิทธิผล

(1.4.3) ในกรณีที่พบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำที่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม ให้รายงานต่อคณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยทราบเพื่อแจ้งให้ฝ่ายจัดการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกำหนด

ทั้งนี้ หากคณะกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย หรือฝ่ายจัดการไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เสนอรายงาน ให้คณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเปิดเผยการกระทำดังกล่าวไว้ในรายงานประจำปี และแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ

(1.4.4) ควรจัดทำรายงานการกำกับดูแลกิจการตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อแสดงความเห็นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจตามหลักการของศาสนาอิสลาม รวมถึงเปิดเผยรายการหรือการกระทำที่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามที่มีนัยสำคัญไว้ในรายงานประจำปีของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

(1.5) ต้องจัดให้มีการสอบทานระบบการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพิจารณาสอบทานระบบควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบ คู่มือ และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ตลอดจนข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ให้แจ้งผลการสอบทาน การตรวจสอบ และการปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามต่อคณะที่ปรึกษาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยทราบด้วย

(2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(3) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

5.4 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยง

5.4.1 การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีกระบวนการพิจารณาสินเชื่อก่อภาระผูกพัน และธุรกรรมคล้ายสินเชื่อ รวมถึงการลงทุนในหลักทรัพย์ และการขายสินทรัพย์ ตลอดจนการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่เหมาะสม เช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป โดยให้นำประกาศและแนวนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(1) แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การลงทุนในหลักทรัพย์ และการขายสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามแนวนโยบายข้างต้น ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยควรพิจารณากำหนดประเภทของสินเชื่อที่พึงระมัดระวังในการพิจารณาให้สินเชื่อ โดยเฉพาะการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจหรือมีรูปแบบการให้สินเชื่อที่อาจขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม ตลอดจนการให้สินเชื่อในธุรกิจที่ไม่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตของประเทศระยะยาว เช่น ธุรกิจที่มีลักษณะเก็งกำไร ธุรกิจนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย ธุรกิจที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และควรพิจารณาแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

กับการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป รวมทั้งควรกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหรือตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติภายหลังการอนุมัติการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อนั้น

(2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2.1) การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนด ดังต่อไปนี้

กลุ่มลูกค้า	จำนวนเงินสูงสุด
1) กลุ่มลูกค้าเดิมของธนาคาร	1,000 ล้านบาท
2) กลุ่มลูกค้าใหม่	500 ล้านบาท
3) รัฐวิสาหกิจ[1]	2,000 ล้านบาท

ทั้งนี้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องพิจารณาถึงความสามารถทางการเงินของลูกหนี้อย่างระมัดระวังโดยเฉพาะการทำธุรกรรมกับลูกค้ารายใหญ่ โดยพิจารณาแนวทางการคำนวณ วิธีการนับลูกหนี้ในธุรกรรมประเภทต่าง ๆ และข้อยกเว้นในการคำนวณอัตราการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ ตลอดจนการพิจารณาผ่อนผันการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป

(2.2) ในกรณีที่กระทรวงการคลังเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติตามแผนยุทธศาสตร์ฟื้นฟูและธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดตามข้อ 5.5 ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนทั้งสิ้น แทนจำนวนเงินสูงสุดตามตารางข้างต้น

(3) แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามแนวนโยบายข้างต้น ในการพิจารณาอัตราสอบทานลูกหนี้ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยนั้น ให้ลูกหนี้ธุรกิจวงเงินสูงหมายถึงลูกหนี้ธุรกิจที่มีวงเงินหรือยอดหนี้คงค้างสูงตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป และลูกหนี้ธุรกิจวงเงินต่ำหมายถึงลูกหนี้ธุรกิจที่มีวงเงินหรือยอดหนี้คงค้างต่ำกว่า 20 ล้านบาท

[1] ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอ้างอิงรายชื่อรัฐวิสาหกิจที่ปรับปรุงล่าสุดได้จากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (http://www.sepo.go.th)

(4) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องจัดชั้น กันสำรอง และตัดจำหน่ายหนี้สูญ โดยพิจารณาจากการค้างชำระเงินให้สินเชื่อในส่วนของต้นเงินหรือรายได้ทางการเงินที่พึงได้รับจากการให้สินเชื่อนั้น เช่น ผลกำไรจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ

(5) แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามแนวนโยบายข้างต้น ในการทำธุรกรรมทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยประเมินราคาสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันเพื่อประกอบการให้กู้ยืม การทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ หรือการให้บริการทางการเงินในรูปแบบอื่นตามหลักการของศาสนาอิสลาม ซึ่งมีลักษณะเทียบเคียงได้กับหลักประกัน

(6) แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามแนวนโยบายข้างต้น ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่กำหนดในเอกสารแนบ

(7) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันโดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมแบบ Portfolio Guarantee Scheme ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(8) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ ก่อภาระผูกพัน และธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ รวมทั้งการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น ธุรกรรมด้านสินเชื่อ ให้หมายความรวมถึง การให้สินเชื่อ การก่อภาระผูกพัน การทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ การให้กู้ยืมตามหลักการของศาสนาอิสลาม การเบิกถอนเงินสด (เงินเบิกเกินบัญชี) และสินเชื่อทางการค้า รวมถึงบริการทางการเงินในรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืมและการให้สินเชื่อ ซึ่งเป็นประเพณีปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป หรือธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

(9) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น ในการทำธุรกรรมทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม โดยพิจารณาแนวทางการคำนวณอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (LTV ratio) เพดานอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน ตลอดจนการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตเพื่อการดำรงเงินกองทุนสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่น

ที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

5.4.2 การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

(1) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป โดยให้นำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น สินทรัพย์สภาพคล่อง ให้หมายความรวมถึงตราสารการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลามที่มีลักษณะเทียบเท่ากับตราสารการเงินที่สามารถนับเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ตราสารศุกูก

(2) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยควรมีการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีสภาพคล่องเพียงพอที่จะรองรับการชำระคืนหนี้สินและภาระผูกพันต่าง ๆ เมื่อครบกำหนดหรือถูกเรียกคืน ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต พร้อมทั้งจัดส่งแบบรายงานความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป โดยให้นำแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

5.4.3 การบริหารความเสี่ยงด้านอื่น

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และควรมีการบริหารความเสี่ยงด้านอื่นที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลามที่อาจกระทบต่อฐานะ ผลการดำเนินงาน ตลอดจนภาพลักษณ์และความน่าเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เช่น ความเสี่ยงด้านอัตรารายได้ทางการเงิน (Rate of return risk) ที่เหมาะสม โดยอาจอ้างอิงจากหลักการมาตรฐานสากลที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น Islamic Financial Services Board โดยอนุโลม

อนึ่ง ในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ให้หมายความรวมถึงการบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ภายใน เช่น ความไม่เพียงพอหรือความบกพร่องของกระบวนการ บุคลากร และระบบงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยหรือจากเหตุการณ์ภายนอก รวมถึงความเสี่ยงด้านกฎหมายและความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม เช่น ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามด้วย

5.5 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเพียงพอของการดำรงเงินกองทุน

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป โดยให้นำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(1) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น องค์ประกอบของเงินกองทุนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ให้หมายความรวมถึงเงินที่ได้รับจากการออกตราสารทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลามที่มีลักษณะเทียบเท่ากับตราสารทางการเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปได้

(3) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น การพิจารณาคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พิจารณาความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อและการให้บริการทางการเงินอื่นในรูปแบบต่าง ๆ ตามหลักการของศาสนาอิสลามเพิ่มด้วย

(4) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น การพิจารณาคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พิจารณาความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อและการให้บริการทางการเงินอื่นในรูปแบบต่าง ๆ ตามหลักการของศาสนาอิสลามเพิ่มด้วย เช่น การให้สินเชื่อในลักษณะซื้อมาขายไปที่อาจทำให้มีสินทรัพย์อยู่ในบัญชีของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งอันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านตลาดจากความผันผวนของราคาสินทรัพย์นั้นได้

(5) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(6) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ**คำนวณสินทรัพย์เสี่ยง**

5.6 หลักเกณฑ์การบันทึกบัญชีและการจัดทำงบการเงิน

ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยบันทึกบัญชี จัดทำและประกาศงบการเงินเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไป โดยให้นำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(1) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องบันทึกบัญชีรายได้ทางการเงิน หรือค่างวดจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อตามเกณฑ์คงค้างทุกสิ้นเดือน และถือปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีรายได้ทางการเงินจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ ดังนี้

(1.1) กรณีที่ลูกหนี้ค้างชำระรายได้ทางการเงิน หรือเงินค่างวดเป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระก็ได้

(1.2) กรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับชำระรายได้ทางการเงินบางส่วน ให้นำไปตัดรายการรายได้ทางการเงินค้างรับที่รับรู้เป็นรายได้แล้วในบัญชี แล้วจึงนำไปตัดรายได้ทางการเงินค้างรับที่ยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้

(1.3) ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยระงับการบันทึกบัญชีรายได้ทางการเงินหรือค่างวดเป็นรายได้ และบันทึกยกเลิกรายได้ทางการเงินหรือค่างวดจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อที่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้วออกจากบัญชี โดยอ้างอิงตัวอย่างการนับระยะเวลาการบันทึกรับรู้รายได้ทางการเงินตามเอกสารแนบ 2 ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เมื่อมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1.3.1) เมื่อลูกหนี้เงินให้สินเชื่อ ลูกหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกัน หรือลูกหนี้ที่เกิดจากการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงิน ค้างชำระรายได้ทางการเงินเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันครบกำหนดชำระ

(1.3.2) เมื่อลูกหนี้เงินเบิกถอนเงินสด (เงินเบิกเกินบัญชี) ที่ไม่มีวงเงินหรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน มียอดรายได้ทางการเงินค้างชำระโดยไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระรายได้ทางการเงินเกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันที่เริ่มค้างชำระ หรือมีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระรายได้ทางการเงินเป็นบางส่วนแต่รายได้ทางการเงินคงค้างยังเกินกว่า 3 เดือน

(1.3.3) เมื่อลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อค้างชำระเงินค่างวดเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันครบกำหนดชำระ

(1.3.4) เมื่อลูกหนี้เงินให้สินเชื่อ ลูกหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกัน หรือลูกหนี้ที่เกิดจากการรับรองรับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงิน หรือลูกหนี้เงินเบิกถอนเงินสด (เงินเบิกเกินบัญชี) ค้างชำระรายได้ทางการเงินหรือลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อค้างชำระเงินค่างวด เป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 3 เดือนนับแต่วันครบกำหนดชำระ แต่ถูกจัดชั้นเป็นประเภทสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 5.4.1 (4)

(1.4) กรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้ระงับการบันทึกบัญชีรายได้ทางการเงินหรือค่างวดเป็นรายได้แล้ว ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะสามารถบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างได้ใหม่ เมื่อลูกหนี้ได้ชำระต้นเงินและรายได้ทางการเงินที่รับรู้เป็นรายได้แล้ว และที่ยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ หรือเงินค่างวดที่ค้างชำระทั้งหมดแล้ว

(2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(3) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีและการจัดทำงบการเงิน

การถือปฏิบัติตามประกาศข้างต้น ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยบันทึกบัญชีและจัดทำงบการเงินตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ นอกเหนือจากรูปแบบทางกฎหมายตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด และปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับอื่น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงาน

ทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชีตามหลักการของศาสนาอิสลามที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบ (ถ้ามี) โดยในกรณีที่การจัดทำบัญชีในเรื่องใดไม่มีมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีหรือประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยครอบคลุมถึง ให้นำมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศหรือมาตรฐานการบัญชีอื่นที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปมาถือปฏิบัติได้

5.7 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเกี่ยวกับช่องทางการให้บริการทางการเงิน

ในการประกอบกิจการสาขาของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และการใช้บริการสนับสนุนการประกอบธุรกิจจากผู้ให้บริการภายนอก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของกลุ่มลูกค้าตามพันธกิจให้มีความสะดวกและทั่วถึงยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานให้ดีขึ้นนั้น ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องมีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ดูแลและคุ้มครองผู้ใช้บริการที่รัดกุมและเป็นธรรม โดยให้นำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

(1) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้บริการจากผู้ให้บริการสนับสนุนการประกอบธุรกิจ (Business Facilitator) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบกิจการสาขาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

5.8 หลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน

ในการเปิดบัญชีเพื่อรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนตามขอบเขตการประกอบธุรกิจตามที่กำหนดในกฎหมายจัดตั้ง ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องมีกระบวนการในการรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) ที่สามารถระบุตัวตน (Identification) และพิสูจน์ตัวตน (Verification) ของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิผล โดยให้นำประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

6. บทเฉพาะกาล

6.1 บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล

6.1.1 กรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษา ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันก่อนวันที่ **1 มกราคม 2560** ให้ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนครบวาระ อย่างไรก็ตาม หากปรากฏในภายหลังว่าบุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการที่ไม่ใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ **ให้บุคคลดังกล่าวรายงานต่อประธานกรรมการ หน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของ และธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ทราบ** และให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยดำเนินการให้มีการถอดถอนบุคคลดังกล่าวออกจากการดำรงตำแหน่ง

6.1.2 การกำหนดให้คณะกรรมการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามข้อ 5.5.1 (2) ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น ให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้น 1 ปี นับจากวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ โดยหากธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ได้ ให้หารือธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

6.1.3 การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยตามข้อ 5.6 ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น หากธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีข้อกำหนดในกฎหมายจัดตั้งหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จนส่งผลให้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนกรรมการอิสระ สามารถขอผ่อนผันไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

6.1.4 การกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับความเสี่ยงตามข้อ 5.6 (2) ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น ให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้น 1 ปี นับจากวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ โดยในระหว่างการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับความเสี่ยง ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส. 3/2559 เรื่อง ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ปฏิบัติหน้าที่ไปก่อน

6.1.5 การกำหนดให้มีนโยบายและกระบวนการดำเนินธุรกิจ (Risk-Taking Policies and Processes) ตามข้อ 5.7.2 ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจัดทำนโยบายและกระบวนการดำเนินธุรกิจให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับจากวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ หากธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความพร้อม สามารถจัดทำนโยบายและกระบวนการดังกล่าว รวมทั้ง นำมาปฏิบัติใช้ได้ก่อน

6.1.6 การกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะตามข้อ 5.10.2 ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น ให้เปิดเผยข้อมูลครั้งแรกสำหรับข้อมูลของงวดปี 2562

6.2 บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยง

กรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวรวมกันเกินอัตราหรือจำนวนที่กำหนดในข้อ 5.4.1 (2) ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่บุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวอีกไม่ได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและการประกอบธุรกิจของลูกค้าของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดแนวทางการผ่อนผัน ดังนี้

6.2.1 การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับผ่อนผันเป็นรายกรณีจากธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สามารถดำเนินการตามที่ได้รับผ่อนผันต่อไปได้

6.2.2 การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้ทำสัญญาผูกพันไว้ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2560 ในกรณีที่สัญญามีการกำหนดอายุ (Term loan) ให้ได้รับการผ่อนผันต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดอายุสัญญาดังกล่าว ตามบทเฉพาะกาลของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 9/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2560

6.2.3 การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้ทำสัญญาผูกพันไว้แล้วก่อนวันที่กระทรวงการคลังเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ฟื้นฟูและมีอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามข้อ 5.5 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเพียงพอของการดำรงเงินกองทุน หากจำนวนเงินที่คำนวณจากร้อยละ 25 ของเงินกองทุนทั้งสิ้น ต่ำกว่าจำนวนเงินสูงสุดที่กำหนดตามตารางในข้อ 5.4.1 (2.1) ข้างต้น ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถดำเนินการตามสัญญาที่ผูกพันไว้แล้วต่อไปตามประเภทของสินเชื่อ กล่าวคือ ในกรณี เป็นสัญญาที่มีการกำหนดอายุ (Term Loan) ผ่อนผันให้ตามสัญญาที่ผูกพันไว้แล้วจนกว่าจะครบกำหนดอายุสัญญา หรือกรณีสัญญามีการกำหนดชำระเงินเมื่อทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน (Call Loan) ผ่อนผันให้ตามสัญญาที่ผูกพันไว้แล้วต่อไปอีกไม่เกิน 1 ปีนับจากวันที่ได้ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการแล้วเสร็จตามที่ทางการกำหนด ทั้งนี้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถจัดเก็บเอกสาร และข้อมูลยอดคงค้างของลูกหนี้หรือลูกค้าทุกรายที่เข้าข่ายได้รับการผ่อนผันไว้ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย **ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์** เพื่อให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินสามารถตรวจสอบได้

6.3 บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความเพียงพอของการดำรงเงินกองทุน

6.3.1 กรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการตามมาตรการของทางการก่อนประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หากปฏิบัติตามข้อ 5.5 ของประกาศฉบับนี้แล้ว มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำตามที่กำหนด ไม่ถือเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของประกาศฉบับนี้ จนกว่าจะดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการแล้วเสร็จตามที่ทางการกำหนด

6.3.2 กรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถือครองเงินลงทุนในหุ้นสามัญและตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั่วไปก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยไม่ต้องนำเงินลงทุนดังกล่าวมาหักออกจากเงินกองทุนตามที่กำหนดในข้อ 5.3.3 (3.1) ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติม

6.4 บทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ

ธุรกรรมนโยบายรัฐที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยดำเนินการก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ โดยเป็นโครงการนโยบายรัฐตามแนวปฏิบัติของกระทรวงการคลัง เรื่อง การแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA) ซึ่งจะรวมถึงโครงการนโยบายรัฐที่ดำเนินการผ่านธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหลังวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ด้วย

ให้ถือเป็นธุรกรรมนโยบายรัฐตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA)

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 กันยายน 2562

(นายวิรไท สันติประภพ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
โทรศัพท์ 0 2283 6953, 0 2356 7451

เอกสารแนบ

หลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1. คำจำกัดความ

"การปรับปรุงโครงสร้างหนี้" หมายความว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั่วไป และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

"การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั่วไป" หมายความว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ไม่มีส่วนสูญเสีย เช่น การลดอัตรารายได้ทางการเงิน[2] ให้แก่ลูกหนี้ตามภาวะตลาด หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า หรือการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปโดยมีการตกลงให้มีระยะเวลาปลอดหนี้ โดยลูกหนี้ยังคงจ่ายชำระรายได้ทางการเงินในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเดิม และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยวิเคราะห์แล้วคาดว่าจะได้รับชำระต้นเงินและรายได้ทางการเงินคืนครบถ้วนตามสัญญาการให้กู้ยืม

"การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา" หมายความว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีส่วนสูญเสียเนื่องจาก

(1) มีการลดต้นเงินหรือรายได้ทางการเงินค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้แล้วให้ลูกหนี้ หรือ

(2) มีการรับโอนทรัพย์สินที่มีมูลค่ายุติธรรมต่ำกว่ายอดหนี้ที่ตัดจำหน่ายไป หรือ

(3) มีการผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ ซึ่งทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับต่ำกว่ามูลหนี้ตามบัญชีของลูกหนี้รวมรายได้ทางการเงินค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้แล้ว หรือ

(4) มีส่วนสูญเสียจากการคำนวณโดยใช้มูลค่ายุติธรรมของหนี้หรือการใช้มูลค่ายุติธรรมของหลักประกัน หรือมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อันเนื่องมาจากเหตุผลอื่น เช่น การแปลงหนี้เป็นทุน

2. หลักเกณฑ์

2.1 การกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลามไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยโดยผู้บริหารระดับสูงของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการดังกล่าว

(2) นโยบายและมาตรการจะต้องครอบคลุมแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งกระบวนการ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางในการวิเคราะห์และคัดเลือกลูกหนี้

[2] หมายความรวมถึง อัตราผลกำไรจากการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ

การติดตามดูแล การรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(3) กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การอนุมัติ การรายงาน และการติดตามดูแลที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการปฏิบัติงาน (Action plan) ในขั้นตอนต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

(4) จัดตั้งหน่วยงานหรือกลุ่มเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเป็นอิสระจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ดูแลลูกหนี้รายนั้น เพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่กำหนดในข้อ (3) หรืออาจให้สถาบันการเงินอื่นหรือบุคคลที่สามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นผู้ทำหน้าที่นั้นก็ได้ ยกเว้นในกรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีบุคลากรจำกัด อนุโลมให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในข้อ (3) โดยเคร่งครัด

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานและการจัดทำเอกสารประกอบ

การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) ขั้นตอนการวิเคราะห์และการจัดทำเอกสารเมื่อมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้
ควรมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ลูกหนี้และเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

(1.1) สาเหตุที่หนี้มีปัญหาและเหตุผลที่มีการจ่ายชำระรายได้ทางการเงินและ/หรือต้นเงินล่าช้ากว่ากำหนด

(1.2) ความรุนแรงของปัญหา และความเสี่ยงทางด้านการเงินของลูกหนี้ โดยพิจารณาจาก**ข้อมูลแสดงฐานะและผลการดำเนินงาน**และประมาณการทางการเงิน แล้วแต่กรณี รวมทั้งการประเมินสถานการณ์ทางการตลาด ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับฐานะและการดำเนินงานของลูกหนี้

(1.3) การคาดการณ์เกี่ยวกับการรับชำระหนี้คืนเต็มจำนวนทั้งต้นเงินและรายได้ทางการเงิน ในกรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และกรณีที่ไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1.4) การประเมินคุณภาพการบริหารของลูกหนี้ โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพขององค์กร ในกรณีที่จำเป็นอาจต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างผู้ถือหุ้น กรรมการ ผู้บริหาร และการจัดระบบการบริหารใหม่

(1.5) ความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1.6) การประเมินมูลค่าหลักประกัน (ถ้ามี) ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(1.7) แนวคิดหรือสมมติฐานเกี่ยวกับการประมาณการกระแสเงินสดที่มีความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้

ทั้งนี้ ในการประมาณการกระแสเงินสดข้างต้น ไม่ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยนำกระแสเงินสดที่ยังไม่มีความแน่นอนว่าจะได้รับ เช่น ต้นเงินหรือสิทธิในการปรับเพิ่มอัตรารายได้ทางการเงิน หากกิจการของลูกหนี้ฟื้นตัวขึ้น หรือสิทธิในการแปลงสภาพของหุ้นกู้แปลงสภาพมารวมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด

(1.8) การพิจารณา ข้อสรุป และการอนุมัติเกี่ยวกับเงื่อนไขผ่อนปรนที่ควรให้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น การลดอัตรารายได้ทางการเงิน การลดต้นเงิน การลดรายได้ทางการเงินที่ลูกหนี้ค้างชำระและการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ทั้งนี้ เงื่อนไขดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับอายุโครงการของลูกหนี้ (Economic life) หรือระยะเวลาการให้บริการของโครงการลูกหนี้ รวมทั้งสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และช่วยทำให้ฐานะการเงินของลูกหนี้ดีขึ้นจนมีความสามารถจ่ายชำระหนี้คืนภายใต้เงื่อนไขที่มีการปรับปรุงใหม่ได้ตลอดไป

(1.9) ตารางแสดงการชำระหนี้คืนหลังการปรับปรุงเงื่อนไขการชำระหนี้ที่สอดคล้องกับความสามารถชำระหนี้ของลูกหนี้

(1.10) รายละเอียดเงื่อนไขทางการเงินต่าง ๆ เช่น การห้ามจ่ายเงินปันผล การลดทุน เพื่อให้ผู้ถือหุ้นเดิมรับภาระในส่วนนี้ก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การให้เพิ่มทุน การสงวนสิทธิสำหรับการปรับอัตรารายได้ทางการเงินสูงขึ้นตามความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้

(1.11) เอกสารหลักฐานและสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ครบถ้วนและมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

(1.12) กรณีมีการให้กู้ยืมเงินเพิ่มเติมภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ของการใช้เม็ดเงินใหม่อย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องไม่ใช่การนำเม็ดเงินใหม่ที่กู้เพิ่มมาใช้เพื่อชำระหนี้เดิม

(2) ขั้นตอนการติดตามผลหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีระบบการติดตามลูกหนี้ภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าลูกหนี้จะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาใหม่ได้ เช่น

(2.1) กำหนดให้มีการจัดทำรายงานความคืบหน้าเสนอผู้บริหาร โดยรายงานนี้จะต้องแสดงถึงพัฒนาการล่าสุด แผนการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะได้รับชำระหนี้คืนในที่สุด

(2.2) กำหนดให้ลูกหนี้จัดส่งงบการเงิน รวมทั้งต้องรายงานผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินต่าง ๆ เช่น การห้ามจ่ายเงินปันผล การลดทุน การเพิ่มทุน

(2.3) กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ที่ไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ตามสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.3 วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่เกี่ยวข้องที่กำหนดหรือได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาชีพบัญชี

2.4 การคำนวณส่วนสูญเสียในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ในการคำนวณส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาโดยยินยอมผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยบันทึกส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการคำนวณราคาตามบัญชีใหม่ของลูกหนี้คงค้าง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่กำหนดหรือได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาชีพบัญชี โดยอาจใช้มูลค่าใดมูลค่าหนึ่งดังต่อไปนี้

(1.1) มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตตามเงื่อนไขใหม่ในการชำระหนี้ที่เป็นผลมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราคิดลดตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีข้างต้น

(1.2) มูลค่ายุติธรรมของหนี้

(1.3) มูลค่ายุติธรรมของหลักประกัน หากการชำระหนี้ของหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ขึ้นอยู่กับหลักประกันเป็นสำคัญ

เมื่อราคาตามบัญชีใหม่ที่คำนวณได้ตามมูลค่าข้างต้นต่ำกว่าราคาตามบัญชีเดิม รวมรายได้ทางการเงินค้างรับที่บันทึกในบัญชีของลูกหนี้คงค้าง ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะต้องบันทึกส่วนสูญเสียทั้งหมดในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับงวดนั้น และตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นตามที่กำหนดในข้อ 5.4.1 เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ของประกาศฉบับนี้

(2) กรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยรับชำระหนี้โดยการรับโอนสินทรัพย์ตราสารการเงิน หรือรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยตัดจำหน่ายยอดลูกหนี้ให้หมดไปและบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมาด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หักด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายในการขาย และบันทึกส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันทีที่มีการรับโอน โดยให้คำนึงถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งไว้แต่เดิมด้วย

ทั้งนี้ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยไม่สามารถบันทึกสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมาด้วยจำนวนที่สูงกว่าราคาตามบัญชีของหนี้รวมรายได้ทางการเงินค้างรับที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย

อนึ่ง กรณีรับชำระหนี้บางส่วนโดยการรับโอนสินทรัพย์ ตราสารการเงิน หรือรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน ก็ให้ปฏิบัติตามข้อ (2) ก่อนแล้วจึงปฏิบัติตามข้อ (1) สำหรับหนี้ส่วนที่เหลือ

(3) เมื่อได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจัดชั้นและกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้รายนั้น ๆ ตามที่กำหนดในข้อ 5.4.1 เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ของประกาศฉบับนี้

(4) ในระหว่างการติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 3 งวดการชำระเงิน แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสด

ทั้งนี้ เมื่อลูกหนี้รายที่ผ่านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กลับมาเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติตามที่กำหนดในข้อ 5.4.1 เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ของประกาศฉบับนี้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างได้ใหม่

(5) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจะต้องประเมินคุณภาพหนี้ของลูกหนี้อย่างน้อยปีละครั้งหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากพบว่าจำนวนหรือวันครบกำหนดของกระแสเงินสดรับรวมทั้งอัตรารายได้ทางการเงิน หรือมูลค่ายุติธรรมของหนี้ หรือมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญจากที่บันทึกไว้เดิม ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยประเมินราคาตามบัญชีใหม่ โดยใช้หลักการตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ (1)

ในการปรับปรุงราคาตามบัญชีใหม่ของลูกหนี้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยปรับปรุงกับบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงนี้ต้องไม่ทำให้ราคาตามบัญชีที่บันทึกไว้เดิมหรือเงินลงทุนในลูกหนี้ (จำนวนที่จ่ายเพื่อให้ได้ลูกหนี้มาครอง กรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ลูกหนี้ที่ซื้อมา) เพิ่มสูงขึ้น

(6) ลูกหนี้ประเภทอุปโภคบริโภคที่มีปัญหาที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น ลูกหนี้บัตรเครดิต และลูกหนี้เช่าซื้อ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอาจประเมินส่วนสูญเสียเป็นกลุ่มรวมกันโดยใช้วิธีสถิติ หรืออาจถือปฏิบัติตามวิธีที่กล่าวในข้อ (1) ก็ได้

2.5 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะกลุ่มหรือลักษณะอื่นใด

ในกรณีที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะกลุ่มหรือลักษณะอื่นใดที่มีการดำเนินการที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดในแนวนโยบายฉบับนี้ ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยหารือกับธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

2.6 การกำกับดูแล

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายใด อาจมีเจตนาเพื่อชะลอปัญหาการจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง หรือหลีกเลี่ยงการระงับรับรู้รายได้ทางการเงินค้างรับเป็นรายได้ รวมทั้งมิได้มีการจัดทำเอกสาร และการวิเคราะห์ฐานะและความสามารถในการชำระหนี้อย่างถูกต้อง หรือเป็นที่เห็นได้โดยชัดเจนว่าลูกหนี้จะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ หรือมีการดำเนินการใด ๆ ที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาสั่งการให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นของลูกหนี้รายนั้นและให้กันเงินสำรองให้เพียงพอ หรือสั่งให้ระงับการรับรู้รายได้ทางการเงินหรือค่างวดเป็นรายได้ รวมทั้งให้ยกเลิกการบันทึกรายการรายได้ทางการเงินค้างรับ หรือค่างวดที่บันทึกบัญชีไปแล้วด้วยก็ได้

2.7 การจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐาน

ให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณา วิเคราะห์ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตลอดจนติดตามผลหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้ที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้